

Nr 99.

Godkänd av första kammaren den 7 april 1922.

Godkänd av andra kammaren den 8 april 1922.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till anordnande för kommunikationsverkens räkning av arbeten för bekämpande av arbetslösheten.

(Statsutskottets utlåtande nr 29.)

Till Konungen.

I en till riksdagen avlåten, den 7 januari 1922 dagtecknad proposition (nr 12), har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

1:o) medgiva, att av ännu odisponerade delar av de till uppförande av bostadshus för tjänstemän vid postverket, telegrafverket samt statens järnvägar och vattenfallsverk å riksstaten för år 1921 och å tilläggsstaten för år 1920 anvisade reservationsanslag om tillhoppa 17,500,000 kronor må användas *dels* ett belopp av högst 820,000 kronor för anordnande av bostadshus för post- och telegrafverkens personal i Göteborg och för postverkets personal i Malmö, *dels ock* återstoden enligt Eders Kungl. Maj:ts bestämmande för sådana arbeten för telegrafverkets, statens järnvägars och statens vattenfallsverks räkning, vilka kunna påkallas för bekämpande av arbetslösheten;

2:o) för sistnämnda ändamål på tilläggsstat för år 1922 under titel »Utgifter för kapitalökning, statens affärsverksamhet» anvisa, att utgå av lånededel, ett reservationsanslag av 5,000,000 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, i vad det avser fortsättande av kristidsarbetena och planen att åvägabrunga det härför som behöfligt beräknade beloppet. Riksdagen har heller ingen erinran mot ett igångsättande av ovan omförmälda bostadsbygge för postpersonal i Malmö och post- och telegrafpersonal i Göteborg.

I propositionen har framhållits, hurusom ifrågavarande förslag beträffande nödhjälpsarbeten i kommunikationsverkens egen regi endast utgör ett fullföljande av den verksamhet, vartill 1921 års riksdag lämnade sitt bifall. Riksdagen har också vid fattande av beslut den 18 nästlidne mars angående regleringen för tiden 1 januari—30 juni 1923 av utgifterna för kapitalökning i avseende å statens järnvägar och vattenfallsverk erinrat, att under år 1921 betydande arbeten å statens järnvägsbyggnader i Norrland utförts med anslag från arbetslöshetsmedel samt uttalat att det enligt riksdagens uppfattning även hädanefter torde komma att visa sig av förhållandena motiverat att i sådan ordning anvisa ytterligare anslag för samma ändamål. Riksdagen vill emellertid framhålla, att det så till vida förefinnes en avsevärd skillnad mellan vad som äskades i fjol och i år, att i förra fallet anslaget allenast avsåg kristidsarbeten och de beställningar, som kunde bliva en följd av dessa, medan från förevarande anslag i år, enligt vad propositionen nr 11 giver vid handen, tillika skall utgå den del av kostnaderna för där föreslagna fristående statsbeställningar hos enskilda företag för kommunikationsverkens räkning, varmed dessas kapitalkonto i varje särskilt beställningsfall anses böra belastas. Det i proposition nr 12 äskade anslaget skall sålunda fylla det dubbla syftet att utgöra insatsen av lånemedel beträffande finansieringen av såväl kristidsarbeten som ovannämnda fristående statsbeställningar.

Till spørsmålet om de senare har riksdagen ännu icke fattat ståndpunkt. Visserligen har riksdagen i skrivelse till Eders Kungl. Maj:t den 24 nästlidne mars (nr 62) givit till känna den uppfattningen, att för fortsättningen av kraftverksbygget vid Lilla Edet och i samband därmed stående materialbeställningar skulle, bland annat, få disponeras 3,5 miljoner kronor av det allmänna arbetslöshetsanslaget. Riksdagen håller dock före, att ifrågavarande beställning av vissa maskinaggregat för kraftverket i Lilla Edet är att betrakta mera som en konsekvens av beslutet om fortsättandet av själva kraftbygget därstädes än som en fristående statsbeställning.

Riksdagen vill alltså icke motsätta sig, att bidrag från det anslag av lånemedel, varom i proposition nr 12 är tal, jämväl kunna utgå till sådana statsbeställningar, som kunna bliva en följd av de kristidsarbeten, för vilkas igångsättande och bedrivande detta anslag är avsett. Frågan, huruvida samma anslag jämväl bör disponeras för ovannämnda fristående statsbeställningar, anser riksdagen böra upptagas och avgöras först i samband med behandling av motsvarande spørsmål i propositionen nr 11. Riksdagen förutsätter, att samma löneprinciper tillämpas som under fjol-

året, samt förväntar, att redogörelse för medlens användning även framdeles lämnas riksdagen.

I likhet med vad fallet var i fjol, anser sig riksdagen böra erinra om vikten av att vid fördelningen av de betydande belopp, varom här är fråga, noga uppmärksammas, att desamma komma till användning endast för sådana arbeten, som kunna bliva till verklig nytta och vilkas framtida värde kan tänkas i möjligaste mån komma att motsvara storleken av det däri nedlagda kapitalet. I den mån det är möjligt, torde i regel böra utväljas sådana företag, som i varje fall inom den närmaste tiden anses böra komma till utförande och som därjämte äro sådana, att de i förhållande till kostnaderna möjliggöra sysselsättande av ett stort antal arbetare. I viss begränsad utsträckning torde dock måhända ett avsteg från denna grundsats bliva nödvändigt på grund av önskvärdheten av att kunna bereda arbetstillfällen för fast anställd specialutbildad personal, vars göromål äro av en sådan beskaffenhet, att själva arbetsmaterialet drager en större kostnad än som med hänsyn till arbetets egenskap av nödhjulsarbete vore önskligt.

Under återopande av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen

ej mindre medgivit, att av ännu odisponerade delar av de till utförande av bostadshus för tjänstemän vid postverket, telegrafverket samt statens järnvägar och vattenfallsverk å riksstaten för år 1921 och å tilläggsstaten för år 1920 anvisade reservationsanslag om tillhoppa 17,500,000 kronor må användas *dels* ett belopp av högst 820,000 kronor för anordnande av bostadshus för post- och telegrafverkets personal i Göteborg och för postverkets personal i Malmö, *dels ock* återstoden enligt Eders Kungl. Maj:ts bestämmande för sådana arbeten för telegrafverkets, statens järnvägars och statens vattenfallsverks räkning, vilka kunna påkallas för bekämpande av arbetslösheten;

än även för sistnämnda ändamål på tilläggsstat för år 1922 under titel »Utgifter för kapitalökning, statens affärsverksamhet» anvisat, att utgå av lånemedel, ett reservationsanslag av 5,000,000 kronor.

Stockholm den 8 april 1922.

Med undersätlig vördnad.